

Т. Ю. Веремчук,
аспірантка

УДК [327.7: 061.1ЄС](324): 001.8

Комунікаційний ресурс ЄС в контексті парламентських виборів в Україні: структурний аналіз

У статті аналізуються політичні заяви Європейського Союзу стосовно виборчого процесу в Україні на предмет комунікаційних технологій. Зокрема досліджуються інформаційні повідомлення офіційного видання Представництва ЄС в Україні «Євробюлетень», а також інформаційних агентств «Укрінформ» та УНІАН.

Ключові слова: технології політичної комунікації, інформаційні повідомлення, парламентські вибори в Україні, ЄС.

В умовах політичної трансформації державних інституцій як результативної категорії формування найвищого представницького та єдиного законодавчого органу держави, яким є Верховна Рада, Україна набула статусу об'єктно-суб'єктної комунікації в системі інформаційного зв'язку з мас-медійними установами Європейського Союзу. Структурний аналіз змісту таких інформаційних масивів видається конче важливим з огляду на геополітичне становище України.

Як відомо, Європейський Союз може впливати на хід внутрішніх перетворень у країнах-кандидатах через застосування принципу «зумовленості», одного з найпотужніших важелів взаємодії. Водночас цей принцип проявляється по-різному, але доконечними його компонентами є офіційне декларування (через комунікаційні повідомлення) порівняно чітких критеріїв прогресу держави-партнера на шляху запровадження «європейських стандартів», закріплення більш чи менш формалізованих зобов'язань держави-партнера до здійснення конче потрібних реформ і встановлення спеціальних механізмів контролю за цим процесом з боку Євросоюзу [1, 189]. Як зазначає Т. Сидорук, дія принципу «зумовленості» була особливо помітною у випадку держав Центрально-Східної Європи, для яких стимул перспективи членства став сильною мотивацією для внутрішніх реформ. А ситуація з країнами Європейської політики сусідства (ЄПС), зокрема і Україною, значно відрізняється. «"Зумовленість" в ЄПС сформульована настільки розпливчасто, що вона не дає зовнішніх орієнтирів для українських політичних діячів» [2, 243]. Востаннє потужний спалах євроінтеграційних прагнень в українському політикумі спостерігався після виборів

2004 р. і Помаранчевої революції, коли Євросоюз мав унікальну нагоду значною мірою долучитися до зміни політичної структури України. Проте замість того, щоб використати проєвропейські прагнення Києва, ЄС запропонував «квола і ні до чого не зобов'язальну Європейську політику сусідства» [3].

За останні роки набір інструментів Політики сусідства розширювався і змінювався, але попри докладені зусилля, реальний вплив ЄС на процеси перетворення в регіоні Східної Європи залишається незначним. Це яскраво проявляється на прикладі України, у випадку якої політика Євросоюзу має «важливий, але не трансформаційний вплив» [4, 188], що й зумовлює *актуальність* досліджуваного питання.

У 2012 р. відносини Україна–ЄС ознаменувалися вагомою подією: було парафоровано Угоду про асоціацію, підписання якої значною мірою мало залежати від парламентських виборів, які пройшли 28 жовтня 2012 р. Зрештою, вони, згідно із заявами посадовців ЄС, розглядалися як визначальні у всіх подальших взаєминах з Україною. Саме тому Євросоюз пильно стежив за процесом підготовки до виборів, коментуючи кожну подію, яка їх стосується, зокрема можливості участі будь-якої політичної сили, судових процесів над лідерами опозиції, агітаційної кампанії тощо. Оскільки цей комунікаційний вплив напередодні виборів розцінюємо вагомою частиною всієї комунікаційної діяльності Євросоюзу на теренах України, *мета* нашої роботи полягає у дослідженні інформаційних повідомлень ЄС, які стосуються підготовки чи проведення парламентських виборів в Україні.

Історіографія. Інформаційно-комунікаційна діяльність Європейського Союзу відбувається за

законами політичної комунікації, притаманними їй технологіями та прийомами. Політичну комунікацію в науці розглядають як своєрідне соціально-інформаційне поле політики, що з'єднує всі компоненти політичної сфери суспільства та структурує політичну діяльність [5, 63]. Теорії політичної комунікації присвячено багато наукових робіт як українських, так російських вчених: М. Бахтіна, В. Конецької, Г. Почепцова, А. Соловйова, Ю. Ганжурова, В. Різуна, Л. Федотова, С. Пономарьова, Л. Кочубея; зарубіжних: П. Лазарсфельда, М. Маклюена, Ю. Хабермаса, Ф. Шлесінгера та інших. Особливості, структуру, тенденції комунікаційної діяльності ЄС вивчали Є. Макаренко, В. Парфенюк, М. Бруггеманн, С. Курпас, Дж. де Клерк-Сачес, П. Стетхем, К. Х. де Вріз та інші, але жодної праці не присвячено комунікаційному компоненту ЄС в Україні в контексті виборів.

Об'єктом дослідження нашої роботи стали політичні заяви, зроблені від імені представників або інституцій Європейського Союзу, які стосуються парламентських виборів в Україні 2012 р.; предмет аналізу – комунікативні технології, закладені в ці повідомлення. Зазначимо, під політичними заявами розуміємо індивідуальні акти політичної комунікації, що розглядаються як приклади стратегічних дій у публічній сфері і являють собою вираження політичної думки шляхом фізичної чи словесної дії, незалежно від форми вираження (заява, рішення, демонстрація, осуд тощо) і незалежно від характеру суб'єкта (уряд, громадський рух, НГО, приватні особи, анонімні суб'єкти тощо) [6, 110]. У свою чергу політичні технології – це методи і способи впливу на об'єкт політики з метою досягнення певних цілей [7, 32]. Емпіричний матеріал охоплює такі ЗМІ, як «Євробюлетень» (щомісячник) та два з найбільших інформагентств України – УНІАН та Укрінформ. Агентства були взяті до уваги з метою максимального охоплення інформаційних повідомлень Євросоюзу.

Оскільки «Євробюлетень» є виданням дипломатичної місії ЄС в Україні, вважаємо за доцільне долучити до аналізу будь-яке інформаційне повідомлення цього ЗМІ на тему парламентських виборів в Україні, оскільки кожне з них в тій чи тій мірі відображає позицію Євросоюзу і може бути прирівняне до політичної заяви. Зазначимо, що під інформаційним повідомленням ми розуміємо журналістський матеріал «Євробюлетеня» будь-якого жанру: стаття, інтерв'ю, новина, замітка тощо. У свою чергу серед контенту УНІАН та «Укрінформу» об'єктом дослідження стали тільки новини, які містять політичні заяви ЄС. Поза нашою увагою лишилися авторські матеріали агентств на вже

окреслену тему, які не представляють офіційної позиції ЄС. Хронологічні межі дослідження січень – листопад 2012 р.

Політичні заяви ЄС ґрунтувалися здебільшого на таких прийомах, як «сяючі узагальнення», «політична метафора», «введення страшного еталона», «прийом негативного наслідку», «емоційне підлаштування» тощо.

Технологія «сяючі узагальнення» ґрунтується на експлуатації позитивних почуттів та емоцій людей до певних понять і слів, приміром, таких, як «свобода», «демократія», «патріотизм», «співдружність», «світ», «щастя» тощо. Такого штибу слова, а вони несуть позитивний психоемоційний вплив, застосовуються для протягування рішень і поглядів, оцінок і дій, вигідних конкретній особі, групі або організації [8, 109]. Наприклад: «Європейські правила енергетичної політики – це прозорі тарифи й можливість вибирати постачальника. Безвізовий режим – це свобода пересування» («Євробюлетень», січ. 2012, С. 16).

У випадку з комунікаціями Європейського Союзу «сяючі узагальнення» будуються на основі головних норм законодавства ЄС: мир, свобода, демократія, верховенство права та права людини, а також на таких важливих засадах, як соціальна рівність, антидискримінація, стабільний розвиток, порядок у державі [9]. Саме ці європейські цінності становлять основу «нормативної сили» – концепції, яка ґрунтується на тезі про те, що здатність євроінтеграційного об'єднання до поширення назовні власних норм і цінностей виступає найефективнішим інструментом його впливу на зовнішнє середовище, а звідси – й визначальною ознакою ЄС як суб'єкта міжнародних відносин. Нормативна сила реалізується шляхом розбудови асиметричних відносин з окремими державами [1, 188].

Для текстів та заяв ЄС характерне «емоційне підлаштування» – створення певного настрою з одночасним передаванням інформації [8, 110]. «Ми вважаємо себе союзниками України. Ми віримо в народ України та в демократичний і економічний потенціал України. Народ України є європейським і поділяє європейські цінності. Наша мета – закріпити Україну в європейській сім'ї, що символізуватиметься підписанням і ратифікацією Угоди про асоціацію» («Євробюлетень», берез. 2012, С. 7). Окрім емоцій піднесення, дружелюбності, доброзичливості, цей уривок містить у собі комунікаційний прийом під назвою «відчуття причетності» – один із видів сугестивного (навіювального) впливу на аудиторію [8, 117]. Внаслідок охарактеризування українського народу як «європейського», віднесення його до «європейської сім'ї», одночасно називаючи себе «союзни-

ком» України, автор забезпечує реципієнтові одну з базових потреб людини – відчуття причетності та співучасті. Вочевидь таке загравання з читачами демонструє продовження політики підтримки громадянського суспільства та бажання ЄС і надалі створювати позитивне реноме у пересічних українців. Тимчасом як заяви щодо санкцій спрямовані здебільшого на українську владу або на її представників, а не на Україну в цілому.

На відміну від попереднього, подальший уривок базується не на створенні емоційного поля, а на можливості «переносу» або трансферу емоцій, які виникли в одній ситуації, обставинці чи у ставленні до певного об'єкту, на інший об'єкт чи ситуацію, не пов'язані з першими причинно-наслідковими зв'язками: *«Генеральний прокурор України перебуває в кишені українського уряду, влада у в'язниці порушує закон... довга рука виконавчої влади втручається в судову систему... Серед населення зростає страх створення однопартійної системи в Україні і, можливо, з допомогою лівих в Європарламенті. Вибори восени навряд чи будуть вільними»* (С. Ройтова, депутат Європарламенту) (УНІАН, 22. 05. 2012). Примітно, що у тексті автор спочатку наводить низку негативних фактів, емоції від яких переносяться і на останнє судження про вибори. Психологічне переміщення використовується людьми як несвідомо, так і свідомо з метою впливу на інших чи зняття свого психічного напруження.

Характерним прийомом передвиборної політичної комунікації є також **«політична метафора»**: *«Україна зараз перебуває у тій ситуації, коли в неї залишився останній комплект срібних ложечок, і цим комплектом є вільні вибори. Всі учасники цього процесу мають розуміти, що в них залишився останній елемент їхніх сімейних скарбів»* (П. Коваль, голова Наглядової місії від Європарламенту на виборах у Верховну Раду в Україні) (УНІАН, 23. 02. 2012). Метафори політичних текстів ставлять за мету показати об'єкт у новому, несподіваному, світлі, привернути увагу яскравим образом. Метафоризація настільки міцно укорінюється в політичному полі, що пересічний читач або слухач уже не помічає її присутності [10, 99]. Окрім надання образності й дохідливості, політична метафора застосовується також для подачі тієї чи тієї події у бажаному для мовця стилі: *«Угоду про асоціацію ув'язнили, і ключ тримає українське керівництво»* (міністри закордонних справ п'яти країн ЄС) («Євробюлетень», берез. 2012, С. 7). Через метафору ЄС перекладає відповідальність за неефективність переговорного процесу щодо Угоди про асоціацію на українську владу, таким чином наперед намагаючись

застрахувати себе від імовірних звинувачень у недовісті східної політики.

У заявах ЄС трапляється також технологія **«введення еталону»** – прийом впливу на підсвідомість з арсеналу піару та реклами, який полягає у наростанні чи спаді прагматичної сили тексту, що виражається співвідношенням: інформем – прагмем [8, 108]. Один з його видів – «страшний еталон» – передбачає введення дуже неприємних реципієнтові об'єктів – тих, що викликають у соціумі негативні асоціації чи негативно сприймаються [8, 108]. Наприклад: *«Коли ми дивимося на парламентські вибори, ми сподіваємося, що вони будуть відкритими, чесними, вільними і кращими, ніж у ваших сусідів»* (М. Шульц, голова Європарламенту) (УНІАН, 10. 03. 2012). У наведеному прикладі під «страшним еталоном» мається на увазі сусідня держава – Білорусь, яка як в Україні, так і в ЄС асоціюється з авторитарним режимом, утисками демократії, свободи слова та ЗМІ, політичними репресіями. Аудиторію ставлять у позицію вимушеного вибору: або вона пристає на позицію автора, або залишається на позиції неприємного об'єкта. Як «позитивний еталон» у повідомленнях використовується приклад іншої держави – Польщі.

«Аналогізація» практикується європейськими спікерами у проведенні паралелей між виборами 2012 р. та президентськими виборами 2004 р. Таким чином ЄС схиляє українських політиків і громадське середовище до певного зразка електорального процесу: *«Після 2004 року ваші парламентські та президентські вибори визнавалися чесними і вільними, і ми сподіваємося, що ця традиція триватиме»* (Є. Бузек, экс-президент Європарламенту) («Укрінформ», 6. 06. 2012).

Однією з найчастіше вживаних у політичних заявах використовується **«стратегія залякування»** [11], або **«введення негативних наслідків»**, які можуть загрожувати Україні через невиконання вимог ЄС. Наприклад: *«Вибори не будуть справедливими, якщо певні люди не братимуть участі в цих виборах. Можливо, будуть і санкції – ми можемо розглянути, наприклад, бізнесові зв'язки пана Януковича, або ми можемо подивитися на махінації, які були пов'язані з величезною корупцією при будівництві стадіону (НСК «Олімпійський»)»* (В. Шульц, депутат Європарламенту) (УНІАН, 15. 06. 2012). У стратегіях залякування ЄС найчастіше погрожує розслідувати випадки корупції, «заморозити» міжнародні угоди, не підписати чи не ратифікувати Угоду про асоціацію. Таким чином, окрім інформаційних інструментів впливу (збирання інформації та консультування) [12, 36], ЄС використовує також владні та фінансові інструменти (економічні важелі впливу). Примітно, що більшість санкцій, хоч і

несприятливі для України, але поки що мало-ймовірні, зважаючи на складну процедуру погодження таких рішень у всіх 27 країнах. Чи не єдиним вагомим інструментом впливу на українську владу в заявах Євросоюзу залишається Угода про асоціацію. Однак, як свідчить помірний тон повідомлень, ЄС і тут усвідомлює недоцільність зловживання цим чинником, адже не підписана Угода з Україною ставить під сумнів ефективність усього «Східного партнерства».

Поширеним прийомом політичної комунікації у заявах Євросоюзу є також і технологія «**проблема-рішення**», коли автор поряд з певною проблемою подає або натякає на шлях, спосіб виходу із ситуації, пропонуючи її вирішення. Якщо основною метою застосування цього методу є створення негативного ставлення, об'єкт пов'язують із загрозою, а якщо основною метою є створення позитивного ставлення, то – з усуненням загрози. Фактично цей інструмент ЄС використовує як настанову на виконання конкретних дій або стримування від цих дій [8, 115]. Наприклад, говорячи про можливий інший варіант перебігу відносин між Україною та ЄС, за якого взаємини поліпшуватимуться, посадовці ЄС наголошують на розв'язанні проблем з ув'язненими лідерами опозиції. Цей приклад демонструє ще одну особливість інформаційних повідомлень Євросоюзу – «пакування інформації», яке передбачає поєднання й обговорення певних питань одночасно, у вигляді «пакета». У таких випадках до привабливих додаються малопринятні для опонента пропозиції [13, 171]. Здебільшого вимога ЄС провести демократичні вибори несе за собою вимогу про звільнення з-за ґрат політичних опонентів представників влади.

Аналізуючи частоту використання тих чи тих дієслів у заявах, можемо стверджувати про вибір Євросоюзом доволі «лагідної» форми інфлюентальної дії на адресата. Здебільшого у настановчих меседжах мають місце такі директиви, як: «закликаємо», «рекомендуємо», «просимо», «пропонуємо», «звертаємо увагу»; експресиви: «вітаємо», «висловлюємо побажання», «сподіваємося», «шкодуємо з приводу», «висловлюємо розчарування», «висловлюємо жаль». Значно рідше використовуються дієслова зі значенням вимоги чи наказу «вимагаємо», «наполягаємо».

«Легідну» дію та гнучкість у комунікації можна простежити на прикладі еволюції заяв у зв'язку з наближенням до виборів або за умови відсутності реакції з боку української влади. Наприклад, якщо ще за кілька місяців до виборів від представників ЄС лунали категоричні заяви про неприпустимість підписання Угоди про асоціацію, якщо електоральний процес визнають недемократичним, то вже наприкінці вересня позиція ЄС значно полагіднішала.

Січень – серпень 2012 р.:

- «...проведення справедливих і демократичних виборів є для Бельгії необхідною умовою для підписання Угоди» («Укрінформ», 3. 05. 2012);

- «На жаль, ми вимушені зазначити, що шансів на вільні та чесні вибори стає дедалі менше» (Е. Брок, депутат Європарламенту) (УНІАН, 21. 08. 2012).

Вересень – жовтень 2012:

- «Угода про асоціацію повинна бути підписана незалежно від результатів виборів. Годі гратися у цю гру з українцями» (П. Залевський, депутат Європарламенту) («Укрінформ», 27. 09. 2012);

- «ЄС повинен переглянути позицію охолодження відносин з Україною. "Це не є правильною позицією, і ми маємо подумати над тим, як налагодити відносини між ЄС та Україною"» (К.-Г. Вельманн, депутат Європарламенту) («Укрінформ», 27. 09. 2012).

У перші дні підрахунку голосів, незважаючи на суперечливі висновки міжнародних спостерігачів, представники ЄС оцінили вибори як «легітимні», «організовані» та «чесні». У заявах Євросоюзу, хоч і була певна критика щодо електорального процесу, проте спікери дотримувалися «лагідного» стилю комунікації, використовуючи **евфемізми**. Наприклад, «недоліки процесу» та «складнощі» (УНІАН, 29. 10. 2012) вживаються у значенні «фальсифікацій» та «порушень»; а явка виборців кількістю трохи більше 58 %, за словами К. Ештон, «продемонструвала відданість українських громадян демократично-му та плюралістичному суспільству».

Корективи у тональність політичних заяв ЄС вніс подальший процес підрахунку голосів (на 3–4-й день після голосування), коли в українському інформаційному просторі різко зросла кількість повідомлень про системні правопорушення. Думки представників Євросоюзу, а відповідно і їхні заяви розділилися на два табори. На відміну від європейських соціалістів, які зазначили, нібито вибори були «такими, що відповідають закону», висновки спостерігачів Європейського парламенту та ОБСЄ вказували на «нечесність та недемократичність» виборів. Якщо німецькі європарламентарі у комунікації надалі підтримували лінію жорсткості стосовно України із закликами розслідувати будь-які порушення, то польські посадовці, схвально відгукнувшись про електоральний процес, знову розпочали діалог щодо Угоди про асоціацію. Ілюстрацією такої двополярності є кардинально різні заяви представників ЄС, зроблені в один день на одному і тому самому заході:

- 1) «Ми сподіваємося, і таке сподівання висловили сьогодні наші міністри закордонних справ, що буде можливим підписати Угоду на

саміті "Східного партнерства" у листопаді наступного року в Вільнюсі» (Д. Туск, прем'єр-міністр Польщі) («Укрінформ», 14. 11. 2012);

2) *Передумови, за яких можна було б підписати Угоду про асоціацію, відсутні* (А. Меркель, канцлер Німеччини) («Укрінформ», 14. 11. 2012).

По закінченню голосування і в ході оприлюднення результатів виборів, для ЄС уже стало очевидним, що низки вимог, які він висував до української влади, не було дотримано. Євросоюз зрозумів, що з ультиматумом про звільнення Юлії Тимошенко, як головним козирем, далеко не просунулися у відносинах з Україною. Ця зміна позиції відобразилася і в інформаційному просторі – одразу після виборів з'явилися повідомлення від представників ЄС (які суперечили всім попереднім заявам) про перебільшену значимість справи українського экс-прем'єра: *«Ми, однак, не можемо допустити, щоб справа Тимошенко вирішувала майбутнє України... Тимошенко – не ікона демократії та правової держави в Україні, як її зазвичай змальовують деякі американські та європейські агентства, які працюють у сфері PR. Це просто не відповідає дійсності»* (Г. Ферхойген, экс-комісар ЄС з питань розширення) («Укрінформ», 8. 11. 2012).

Перші особи Євросоюзу хоч і далі декларативно зберігали категоричність вимоги про звільнення опозиційних лідерів, однак це швидше робилося для позірної послідовності їхньої політики, ніж для реального сприяння у вирішенні проблеми. Така лінія терпимості у комунікаційних повідомленнях ЄС підтверджує надзвичайну важливість українського питання для Євросоюзу, ключової держави в програмі «Східне партнерство». Ще один доказ цього – готовність відповідно до заяв окремих членів ЄС (Литви, Польщі) проігнорувати низку порушень на виборах, аби тільки не допустити подальшого розширення впливу Росії в регіоні.

З другого боку, нейтральний тон повідомлень, суперечності в судженнях європосадовців схильні оцінювати як відсутність єдиної виробленої позиції ЄС, який прагне втримати Україну в зоні свого впливу, але поки що не готовий ужити реальних заходів до підписання Угоди про асоціацію з Києвом. Про це яскраво свідчить відсутність офіційного висновку Євросоюзу щодо виборів через місяць після їх проведення. Відповідно така політика, за якої відсутні конкретні обіцянки та чіткі умови, не виступає достатнім стимулом для проведення реформ в Україні. А невизначеність позиції ЄС безумовно підриває імідж серед українських громадян.

Висновки. Проаналізувавши політичні заяви представників Європейського Союзу на тему виборчого процесу в Україні, можемо дійти вис-

новку, що їм властивий «лагідний» стиль, відсутність прямої конфронтації, гнучкість у висловлюваннях. Як доказ цього, спікери утримуються від технік «приклеювання ярликів», провокаційних формулювань, звинувачень і висміювань, нищівної критики. Натомість з метою комунікаційного впливу посадовці ЄС використовують такі прийоми, як: «сяючі узагальнення», «політичні метафори», «трансфер емоцій», «емоційне підлаштування», «аналогізацію», «введення страшного еталону», «прийом негативного наслідку», «прийом проблеми-рішення», що свідчить про надання переваги тим комунікаційним інструментам, які здебільшого ґрунтуються на емоційному впливі.

Задля підвищення прагматики тексту, представники ЄС вдаються до повторення шаблонних фраз із меседжем «важливості демократичного проведення виборів в Україні», «дотримання цінностей ЄС». Однак дуже рідко такі шаблони пояснюються адресатові, деталізуються, уточнюються, які саме вимоги висуває ЄС до виборчого процесу в Україні. Відсутність конкретики у комунікаційних повідомленнях засвідчує одну важливу тенденцію: заяви Євросоюзу не розраховані на масового читача, на українських громадян, «голос» ЄС дуже рідко спрямований саме до суспільства, здебільшого його адресатом є українська влада. Така двобічна комунікація на шпальтах ЗМІ в середовищі політичної верхівки свідчить про значну прогалину між пересічними українцями та ЄС, а її поверховий характер підтверджує, що значний пласт діалогу залишається в межах політичних кулуарів. На нашу думку, всі кроки ЄС стосовно України – пропозиції, зауваження, умови – повинні бути запропоновані увазі громадськості, а не сховані в дипломатичних переговорах.

Непоследовність і суперечності, удавана суворість реакції на політичні вчинки чи події, які суперечать цінностям ЄС, відсутність твердої позиції щодо відносин з Україною – все це є наслідком обмежень формату Політики сусідства, яка не передбачає використання активних важелів впливу ЄС на внутрішньополітичне життя країн-сусідів та жорсткого моніторингу внутрішніх процесів і подій. Таку комунікацію навряд чи можна вважати ефективною в умовах невисокого рівня політичної та громадянської свідомості в Україні. Вважаємо, що ЄС потребує нового механізму взаємодії (в тому числі комунікаційного) з Україною, який навіть без гарантії членства спонукав би нашу країну до демократичних трансформацій, економічної, політичної адаптації до європейських стандартів. Оскільки через своє історичне минуле та географічне розташування Україна є показником ефективності зовнішньої політики ЄС, цей

механізм міг би стати взірцевим для інших країн східного напрямку.

1. *Шановалова О. І.* Нормативна сила Європейського Союзу в Східній Європі // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2009. – Вип. 15. – С. 187–194.

2. *Сидорук Т. В.* Європейська інтеграція України : навч. посіб. / Т. В. Сидорук, В. В. Павлюк, В. П. Малькін. – Львів : ПАІС, 2011. – 272 с.

3. *Вахудова М. А.* Нерозділена Європа: демократія, важелі впливу та інтеграція після комунізму / М. Вахудова ; [пер. з англ.]. – К. : ВД «Києво-Могилян. акад.», 2009. – 379 с.

4. *Wolczuk K.* Implementation without Coordination: The Impact of EU Conditionality on Ukraine under the European Neighbourhood Policy / K. Wolczuk // Europe-Asia Studies. – 2009. – Vol. 61. – № 2. – P. 187–211.

5. *Бєбик В. М.* Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз / В. М. Бєбик. – К. : МАУП, 2005. – 440 с.

6. *Koopmans R., Erbe J.* Towards a European public sphere? Vertical and horizontal dimensions of Europeanised political communication / R. Koopmans, J. Erbe // Innovation : The European Journal of Social Science Research. – 2004. – № 17: 2. – P. 97–118.

7. *Титаренко О.* Технології як складник публічної політики та управління // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – К., 2008. – Спецвипуск : Політичні технології. – С. 26–33.

8. *Різун В. В.* Лінгвістика впливу : монографія / В. В. Різун, Н. Ф. Непийвода. – К. : ВПЦ «Київ. ун-т», 2005. – 148 с.

9. *Семенюк М.* Важелі впливу ЄС на держави Східної Європи [Електронний ресурс] // Науковий блог НаУ «Острозька академія». – URL: <http://naub.oa.edu.ua/2012/vazheli-vplyvu-es-na-derzhavyshidnoji-evropy/>.

10. *Нагорна Л. П.* Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. – К. : Світгляд, 2005. – 315 с.

11. *Бачевський Д.* Чому виграють вибори, або агресивні тексти як найбільш ефективні комунікаційні технології [Електронний ресурс] // Українська правда. – URL: <http://www.pravda.com.ua/rus/articles/2006/04/11/4398757/>.

12. *Тертичка В.* Інструмент суспільної політики та практика застосування в Україні // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2008. – Спецвипуск : Політичні технології. – С. 33–41.

13. *Берлач А. І.* Конфліктологія : навч. посіб. для дист. навч. / А. І. Берлач, В. В. Кондюкова. – К. : Ун-т «Україна», 2007. – 217 с.

Подано до редакції 24. 12. 2012 р.

Veremchuk Tetyana. EU communication resource in the context of the Parliamentary elections in Ukraine: structure analysis.

The article is devoted to analysis of the European Union political claims concerning the electoral process in Ukraine on the subject of communication technologies used in these claims. In particular, it investigates the news reports of the official edition of the EU Delegation in Ukraine «Eurobulletin» and the information agencies «Ukrinform» and UNIAN.

Keywords: political communication technologies, communication messages, the parliamentary elections in Ukraine, EU.

Веремчук Т. Ю. Коммуникационный ресурс ЕС в контексте парламентских выборов в Украине: структурный анализ.

В статье анализируются политические заявления Европейского Союза относительно избирательного процесса в Украине на предмет коммуникационных технологий. В частности, исследуются информационные сообщения официального издания Представительства ЕС в Украине «Евробюллетень», а также информационных агентств «Укринформ» и УНИАН.

Ключевые слова: технологии политической коммуникации, информационные сообщения, парламентские выборы в Украине, ЕС.